

Bachelorproef Grieks Infobrochure

3de bachelor

2022-2023

Beste Student,

Welkom in de derde bachelor van de opleiding Taal- en Letterkunde met Grieks.

In het derde jaar van de Bachelor Taal- en letterkunde: twee talen wordt van je verwacht dat je je sterker op één taal zal toeleggen. Bovendien komt een meer nadrukkelijke focus op één van de wetenschappelijke basisdisciplines te liggen: taal- of letterkunde. Dit gebeurt in het tweede semester door het uitwerken van een taal- of letterkundige onderzoekstaak, waarbij je wordt begeleid door een expert in het gekozen vakgebied. De onderzoekstaak vormt een belangrijke aanloop in de keuze tussen de verschillende Masters in de Taal- en Letterkunde en kan voorbereiden op de masterproef.

Binnen de afdeling Grieks willen de verantwoordelijke lesgevers in deze infobrochure aangeven wat concreet van je verwacht wordt. Ook wil deze brochure een aanzet geven tot de keuze van een onderwerp. Daartoe vind je achteraan een **lijst met de onderzoeks- en interessedomeinen** van de verantwoordelijke lesgevers, vergezeld van enkele **concrete voorbeelden van mogelijke onderwerpen**. Voor meer mogelijke onderwerpen binnen een bepaalde onderzoekspiste contacteer je één van de betrokken promotoren. **Voor elk onderzoeksdomein geldt dat het onderzoek zich op de antieke, laatantieke, middeleeuwse of Nieuwgriekse periode kan toespitsen.** De begeleidende lesgever is afhankelijk van de periode waarnaar je onderzoek wil doen. **De lijst is indicatief: we willen je eigen initiatief stimuleren, niet beknotten.** Eigen voorstellen zijn dus altijd welkom. Leg ze de verantwoordelijke lesgevers voor. Zij zullen dan samen met jou proberen komen tot een afgebakend en haalbaar project.

Samen met alle medewerkers binnen de opleiding, wensen we je een aangenaam en vruchtbaar laatste bachelorjaar.

ALGEMENE RICHTLIJNEN

WIE MAAKT EEN ONDERZOEKSTAAK IN GRIEKS?

Als student Grieks kan je ervoor kiezen om je bachelortaal te schrijven binnen het domein Grieks, of voor de andere taal uit je opleiding. Desgewenst kunnen beide bestudeerde talen ook gecombineerd worden in de scriptie (bv. door receptie- of vertaalonderzoek te doen), al dan niet in samenspraak met een copromotor uit een ander vakgebied.

WANNEER MOET JE JE KEUZE BEKEND MAKEN?

Je maakt je keuze voor een hoofdtal vóór half oktober, wanneer je via de elektronische applicatie je curriculum inbrengt. Dit betekent niet dat je al het onderwerp van je onderzoekstaak vastlegt. De exacte datum hiervoor wordt meegedeeld via de nieuwsbrief van de opleiding. Wacht in elk geval niet te lang om je te informeren en in grote lijnen een idee te krijgen van wat je wil gaan doen. Aarzel niet hiervoor de verschillende lesgevers aan te spreken en maak je keuze nadat je een aantal voorstellen van verschillende kanten hebt gehoord en besproken.

WAT IS DE DOELSTELLING VAN DE ONDERZOEKSTAAK?

In de onderzoekstaak demonstreer je de beheersing van een aantal kerncompetenties van de opleiding (analyse van academische literatuur in internationale talen, basiskennis van de theorievorming in taal- of letterkunde, toepassing van de basisprincipes van de literaire of taalkundige analyse) door autonoom een (beperkt) wetenschappelijk onderzoek te voeren, en dit weer te geven in een scriptie. Je brengt hierbij de methodologieën en vaardigheden in de praktijk die aan bod komen in het [Seminarie klassieke talen](#). Volgende aspecten moeten hierbij aan bod komen:

- a) de verantwoorde afbakening van een onderwerp, en hieromtrent een relevante onderzoeksvraag formuleren;
- b) het opstellen van een wetenschappelijke basisbibliografie over het onderwerp;
- c) een kritische verwerking van de secundaire literatuur, waaruit blijken:
  - het vermogen om correct te citeren zonder plagiaat te plegen;
  - het vermogen om op correcte wijze te verwijzen naar gebruikte literatuur;
  - het vermogen om een correct notenapparaat op te zetten en te gebruiken;
  - het vermogen om kritische conclusies te trekken op grond van de gelezen literatuur;
  - het vermogen om de primaire literatuur accuraat weer te geven met begrip van de historische en literaire context;
- d) het beantwoorden van de onderzoeksvraag op basis van het gevoerde onderzoek, en een kritische reflectie hierover (onderzoekresultaten, methodologie...).

HOE GA JE TE WERK?

A. DE AFBAKENING VAN HET ONDERWERP

Elke docent heeft een reeks mogelijke thema's op diverse terreinen in de aanbieding (zie hieronder voor de mogelijkheden). In samenspraak met de promotor werk je binnen het ruimere onderzoeksveld een concreet onderwerp uit. Vervolgens maak je een kritische evaluatie van de huidige stand van het onderzoek omtrent het gekozen onderwerp, en stel je op basis daarvan een relevante, precies afgebakende en helder geformuleerde onderzoeksvraag op.

B. HET OPSTELLEN VAN EEN BIBLIOGRAFIE

In overleg met de verantwoordelijke docent stel je een verantwoorde wetenschappelijke basisbibliografie op. Afhankelijk van de aard van het onderwerp zal de bibliografie meer of minder omvangrijk zijn.

N.B. Een verantwoorde wetenschappelijke bibliografie voldoet aan de volgende eisen:

- de bibliografie is internationaal, d.w.z. zij bevat titels in verschillende talen;
- de bibliografie bevat de essentiële titels met betrekking tot het onderwerp;
- de bibliografie bevat de meest recente titels met betrekking tot het onderwerp;
- de bibliografie voldoet qua vormgeving aan de normen van een wetenschappelijke bibliografie.

C. DE KRITISCHE VERWERKING

De eerste stap in het onderzoek omvat een kritische selectie van de te verwerken literatuur uit de basisbibliografie. Een haalbare werkbibliografie bedraagt zo'n 15 à 20 titels, maar ook dit is afhankelijk van het onderwerp.

Een correcte verwerking van het materiaal vertaalt zich in de eerste plaats in een correct opzet en een correct gebruik van het essentiële referentiekader:

- literatuur wordt geciteerd, niet geplagieerd;
- verwijzingen naar primaire en secundaire literatuur gebeuren op zo'n manier dat de bewuste citaten of passages onmiddellijk kunnen worden teruggevonden;
- verwijzingen gebeuren op consequente wijze;
- voetnoten worden op een correcte en consequente manier aangewend.

Een kritische *status quaestionis* beperkt zich niet tot een opsomming van de verschillende wetenschappelijke stellingnames maar onderwerpt deze aan een kritische en vergelijkende evaluatie. De student moet in staat zijn om interne incoherenties, argumentatiefouten, vooroordelen enz. bloot te leggen. Tevens kunnen lacunes en mogelijke pistes voor verder onderzoek aangewezen worden. Ten slotte wordt van de student een gefundeerde eigen stellingname ten aanzien van de problematiek verwacht.

D. HET BEANTWOORDEN VAN DE ONDERZOEKSVRAAG

Het leeuwendeel van de bachelor-proef wijdt je aan het uitwerken van een betoog dat de onderzoeksvraag, die aan het begin van de onderzoekstaak gesteld is, beantwoordt. Alle onderdelen van dit betoog zijn rechtstreeks relevant voor (een deelvraag van) de centrale onderzoeksvraag. Tot slot bevat de conclusie een overzichtelijk, concreet en synthetiserend antwoord op de onderzoeksvraag.

WAT IS DE OMVANG VAN EEN BACHELOR-PROEF?

Voor de omvang van de onderzoekstaak geldt als richtlijn een totaal van ca 10 000 woorden (afhankelijk van het onderwerp en te bespreken met de promotor).

HOE WORD JE BEOORDEELD?

De onderzoekstaak zal door twee lezers beoordeeld worden die beiden bevoegd zijn op het behandelde onderzoeksdomein.

Centraal in de beoordeling staan de wetenschappelijke vereisten:

- Voldoet de onderzoekstaak aan alle normen die hierboven zijn uiteengezet?
- Kan het gevoerde onderzoek eventueel dienen als vertrekbasis voor een voortgezet onderzoek met betrekking tot hetzelfde onderzoeksdomein?

Daarnaast wordt ook groot belang gehecht aan een correct en helder taalgebruik.

ONDERZOEKSDOMEINEN

DOMEIN 1: TAALKUNDE

Mogelijke promotoren: **prof. Klaas Bentein, prof. Andrea Cuomo, prof. Katja De Herdt (Nieuwgrieks), dr. Chiara Monaco, dr. Joanne Stolk**

Mogelijke pistes voor het onderzoek:

- Een kritische *status quaestionis*, gebaseerd op primaire en vooral secundaire literatuur
Bijvoorbeeld: Een *status quaestionis* m.b.t. de definiëring van de “katharevousa” in de 19de eeuw.
Bijvoorbeeld: Een *status quaestionis* m.b.t. meertaligheid in Egypte of over meertaligheid en taalcontact in Byzantium.
- Een synchrone of diachrone analyse van een taalkundig fenomeen in een auteur, genre of periode
Bijvoorbeeld: De grammaticalisatie van imperatieven en het ontstaan van ‘discourse markers’.
Bijvoorbeeld: De uitdrukking van causaliteit in historiografische teksten.
Bijvoorbeeld: Het gebruik van de toekomst en van de optativus in afhankelijkheid van historische werkwoorden in middeleeuwse Griekse teksten.
- Een socio-linguïstische, discours-pragmatische of stilistische studie
Bijvoorbeeld: Stilistische verandering in de Late Oudheid.
Bijvoorbeeld: De interacties tussen ‘Atticizing Greek’, Koine, Schriftkoiné en de volkstaal in middeleeuwse Griekse teksten.
Bijvoorbeeld: Een vergelijking van monologische en dialogische taal.
- Onderzoek naar aspecten van taalcontact/dialecten
Bijvoorbeeld: Een vergelijkende analyse van het gebruik van ἰδοὺ en *ecce*.
Bijvoorbeeld: Taalkundige kenmerken van de vertalingen van Latijnse teksten in het Grieks.
Bijvoorbeeld: Nieuwgriekse dialectologie en folklore (Cappadocisch, Farasiotisch, Pontisch).

DOMEIN 2: LETTERKUNDE

Mogelijke promotoren: **prof. Kristoffel Demoen, prof. Koen De Temmerman, prof. Floris Bernard, prof. Katja De Herdt (Nieuwgrieks), dr. Evelien Bracke, dr. Julián Bértola, dr. Julie Van Pelt, dr. Nicolò D’Alconzo, dr. Claire Rachel Jackson**

Mogelijke pistes voor het onderzoek:

- Een kritische *status quaestionis* van een literatuurwetenschappelijk vraagstuk, gebaseerd op primaire en secundaire literatuur
Bijvoorbeeld: Een overzicht van (deels tegenstrijdige) interpretaties van/opvattingen over een idylle van Theokritus.
Bijvoorbeeld: De evoluerende kijk op de invloed van Latijnse literatuur op Griekse.

- Voorstelling van een (deelaspect van het oeuvre van een) auteur of genre o.b.v. eigen lectuur en studie van de Griekse tekst
  - Bijvoorbeeld: Een analyse van het gebruik van mythologische motieven in de Nieuwgriekse "poëzie van de crisis" (post 2009).
  - Bijvoorbeeld: Karakterisering en fictie in laatantieke christelijke literatuur: leven en mirakels van de heilige Thecla.
- Cultuurhistorisch, wijsgerig, of historisch onderzoek op basis van literaire teksten (eventueel met co-promotoren uit vakgroepen Wijsbegeerte, Geschiedenis, of andere). Aandachtsgebieden zijn: gender, ruimte, religie, wetenschap, emoties, zelfrepresentatie, etc.
  - Bijvoorbeeld: De betekenis van citaten van presocratische natuurfilosofen in Plato.
  - Bijvoorbeeld: De kennis van planten in de oudheid aan de hand van antieke didactische poëzie.

DOMEIN 3: TEKSTOVERLEVERING

Mogelijke promotoren: **prof. Floris Bernard, prof. Klaas Bentein, prof. Andrea Cuomo, dr. Rachele Ricceri, dr. Joanne Stolk, dr. Yasmine Amory, dr. Julián Bértola**

Mogelijke pistes voor het onderzoek:

- Een studie en beschrijving van één specifiek manuscript of papyrus met aandacht voor zowel puur paleografische/codicologische kenmerken als literaire/cultuurhistorische kenmerken
  - Bijvoorbeeld: Een studie van het manuscript Paris. Gr. 2744 (Anthologia Graeca in het milieu van Demetrios Triklinios); of een studie van een miscellaneous manuscript (verzamelingen van grammaticale teksten; bloemlezingen van klassieke auteurs voor Byzantijnse scholen).
  - Bijvoorbeeld: Een analyse van de paleografische kenmerken van de kopiïsten van het milieu van vooraanstaande geleerden (bijv. van Planoudes, Gregoras).
- Een studie van de overlevering van één bepaalde tekst, vaak met een meer complexe overlevering
  - Bijvoorbeeld: De overlevering van een verzameling spreuken.
- Een analyse van papyrologische/epigrafische bronnen
  - Bijvoorbeeld: De formulaire structuur van brieven, petitie's of contracten.
  - Bijvoorbeeld: De vorming van nieuwe alledaagse genres, zoals uitnodigingsbrieven, aanbevelingsbrieven, troostbrieven, etc.
  - Bijvoorbeeld: Een studie van een papyrus uit collectie van UGent

DOMEIN 4: VERTAALTHEORIE EN -PRAKTIJK

Mogelijke promotoren: **prof. Kristoffel Demoen, dr. Julie Van Pelt**

Mogelijke pistes voor het onderzoek:

- Een analyse van de vertaalpoëtica van een vertaler
  - Bijvoorbeeld: De Ilias en Pindaros van Patrick Lateur – Twee uitersten, één vertaler.

- Een analyse en vergelijking van vertaalstrategieën in verscheidene gepubliceerde vertalingen van eenzelfde werk (in het Nederlands en/of in andere talen)
Bijvoorbeeld: Hesiodos in proza, poëzie en iets daartussen: over de relatie tussen vormkeuze en doelpubliek.
- Een studie van de vertaalbaarheid van een werk (eventueel als opstap naar een masterscriptie waarin een literaire vertaling wordt gemaakt)
Bijvoorbeeld: Lachen voor gevorderden. Geleerdenhumor als vertaalprobleem in Loukianos' Ζεὺς Τραγωδός.

DOMEIN 5: RECEPTIE (MOGELIJKHEID VOOR *CROSS-OVER* MET TWEDE TAAL)

Mogelijke promotoren: **prof. Andrea Cuomo, prof. Kristoffel Demoen, prof. Koen De Temmerman, dr. Nadia Sels, dr. Evelien Bracke, dr. Julián Bértola, dr. Julie van Pelt, dr. Nicolò D'Alconzo**

Mogelijke pistes voor het onderzoek:

- Studie van het literaire *nachleben* van een werk (eventueel toegespitst op een specifieke periode)
Bijvoorbeeld: De receptie van de antieke roman in de *Apocriefe Apostelakten, Martelarenakten* of hagiografie.
Bijvoorbeeld: Homerus in Byzantijnse scholen (bijv. in Eustathios, Tzetzes, Planoudes, Moschopoulos).
- De doorwerking van de klassieke cultuur in latere periodes en andere talen
Bijvoorbeeld: Aristoteles' *Rhetorica* als analysemodel voor moderne speeches.
Bijvoorbeeld: Middeleeuwse Trojeverhalen in de volkstalen.
Bijvoorbeeld: De receptie van Longinos' *Περὶ ὕψους* in het moderne West-Europa.